

6. 6. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trvání účinků automatického moratoria po vydání jiných rozhodnutí ve smyslu § 142 insolvenčního zákona

Automatické moratorium omezuje věřitele jednak v uplatnění pohledávek mimo insolvenční řízení, včetně provedení výkonu rozhodnutí a exekuce, jednak v nabytí a realizaci práv na uspokojení ze zajištění.[1] V praxi se účinky automatického moratoria projeví tím, že se věřitelé po dobu jeho trvání nemohou z majetku dlužníka uspokojovat. To je pro dlužníka velkou výhodou, jelikož tím získává čas zvážit svou situaci a své budoucí kroky. Tato doba však není neomezená. Kterým okamžikem pozbývá dlužník této „ochrany“, je-li o insolvenčním návrhu vydáno rozhodnutí dle § 142 insolvenčního zákona ?

Účinky tzv. automatického moratoria, které nastupují okamžikem zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku, jsou z pohledu dlužníka jistě pozitivní stránkou insolvence. Dlužník totiž získává časový prostor ke zvážení svých možností, uspořádání majetkových vztahů s věřiteli a případně i k odvrácení úpadku. To platí zejména pro dobu po podání insolvenčního návrhu. Tato doba zpravidla končí vydáním rozhodnutí o úpadku nebo jiného rozhodnutí ve smyslu § 142 insolvenčního zákona.

Jinými rozhodnutími se dle insolvenčního zákona rozumí rozhodnutí o odmítnutí insolvenčního návrhu pro vady nebo pro zjevnou bezdůvodnost, rozhodnutí o zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit nebo který se nepodařilo odstranit, nebo pro zpětvzetí insolvenčního návrhu, a rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu. Nabytím právní moci některého z těchto jiných rozhodnutí končí insolvenční řízení, přičemž zákon umožňuje se proti nim odvolat.

Jak je to pak s trváním účinků automatického moratoria dle ustanovení § 109 insolvenčního zákona v případě, kdy je vydáno nepravomocné rozhodnutí dle § 142 insolvenčního zákona? Od jaké doby má dlužník počítat s tím, že mohou být opětovně nařízeny výkony rozhodnutí nebo exekuce na jeho majetek? Trvá jeho oddechový čas do skončení odvolacího řízení?

V tomto ohledu se na možnost odvolání spoléhat bohužel nelze. Stěžejní je zde totiž ustanovení § 146 odst. 1 věty první insolvenčního zákona, dle kterého účinností rozhodnutí uvedených v § 142 insolvenčního zákona zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. A jak vyplývá z ustanovení § 89 odst. 1 insolvenčního zákona, rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v insolvenčním řízení jsou účinná okamžikem jejich zveřejnění v insolvenčním rejstříku. Účinky automatického moratoria tedy zanikají okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku.

Je-li rozhodnutí dle § 142 insolvenčního zákona v odvolacím řízení zrušeno, nastupují účinky automatického moratoria opět v platnost. Nicméně veškeré kroky učiněné dlužníkem či věřiteli v mezidobí zůstávají v platnosti. Tento závěr potvrdil Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 29 Cdo 311/2015, v němž uvedl, že „na právní jednání a úřední postupy nebo rozhodnutí, k nimž došlo v době od účinnosti rozhodnutí, jímž insolvenční soud odklidil účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení do účinnosti rozhodnutí, jímž odvolací soud toto usnesení insolvenčního soudu

zrušil, se proto nevztahuje omezení plynoucí z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení obnovených až účinností zrušujícího usnesení insolvenčního soudu.”

Zákonodárce však umožnil soudu v rámci § 146 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona rozhodnout v konkrétních odůvodněných případech jinak, a ponechat účinky automatického moratoria v platnosti až do nabytí právní moci rozhodnutí. Tak lze samozřejmě rozhodnout pouze do jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku, kdy nabývá účinnosti. Jak totiž správně podotkl Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 29 NSČR 50/2021, nelze odložit již ze zákona nastalý zánik účinků automatického moratoria, ke kterému došlo okamžikem zveřejnění rozhodnutí.

Odložení zániku účinků automatického moratoria je však v praxi spíše výjimkou, na niž se dlužník nesmí spoléhat. Stejně tak, jakkoliv je podání insolvenčního návrhu a zahájení insolvenčního řízení dobrým manévrovacím prostorem, nemělo by ze strany dlužníků docházet k jeho zneužívání.

Mgr. Vojtěch Faltus,
partner

Mgr. Andrea Toncrová,
advokátní koncipientka

AegisLaw

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1

Tel: +420 777 577 562
Email: office@aegislaw.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)